

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänikannattaja, ilmestys Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuodelta...\$1.50 Puoli vuotta...90c
CANADAAN JA SUOMEEN
1 vuodelta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.00

TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)
SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year...\$1.50 6 months...90c
IN CANADA:
One year...\$1.75 6 months...\$1.00
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year...\$1.75 6 months...\$1.00

Advertising rates 50c per inch per insertion.
Huoneisto tilaus 10nnen ja Duane ka-
tujen kulussa. Puhelin 365.
Ilmatushinta 50 senttiä ensimmäisellä kerran.
Näimäilmoituksista \$1.00 ensimmäiseltä tun-
nulta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta
päivä.

TOIMITUS:

Maiju Nurmi
Box 99, Astoria, Oregon.

Toverittaren tilaajamäärä osottaa seuraavaa:	
UUSIA	76
UUDISTUKSIA	40
KATKENNUT	94

KATSAUKSIA

El sotilasopetusta Eng'annin kouluissa.

Englannin parlamentti on hyväksynyt hiljattain lain, jonka mukaan pakollinen sotilasopetus ei tule käytäntöön Englannin kouluissa. Monet

Pakinaa parista asiasta

Keväällä kerran intoilin niiden Toverittaren osakkeiden oston puolesta ja vakavasti uskoin silloin, että kyllä naiset tukertuvat asiaan käsiksi niinkuin ampiirit. Luulin todelakin, että Toverittaren osakkeiden osto tulee suomalaisten työläisnaisten keskuudessa oikein tuollaiseksi "huushollisanaaksi." Uskoimpa jo saatavan niinkin paljon aikaan, että Toverittaren — ja Toverin, sillä yhteisähän ne ovat — osakkeita on ennen ensi yhtiökokousta vähintään 3,000:lla naisella senijaan, että niitä nyt on ainoastaan muutamalla kymmenellä.

Niin ei kuitenkaan o'le käynyt. Toakinpä lienee myyty kymmeneille naiselle Toverittaren osaketta viime kesän ajalla. — Siis koko viimekeväinen intoilu ei tulos (luulin nähtävästi sen inon tarttuvan muihinkin) oli — pennukakeku!

En kyllä vieläkään myönnä, että naisten saamattomuus ja asiaan ymmärtämättömyys, tai edes innostuksen puute olisi ollut syy — siihen, ettei osakkeiden osto-osta ole syntynyt tuon taivaallista. Siihen on muita perin vaikuttavia syitä. Ensimmäkin oli silloin tulossa kesä, jolloin tyttöjen ajatukset alkoivat liidellä puistikäytävillä, kuutamoisilla lajilla ja järvien rantamilla ja jolloin eukot alkoivat uittamaan

hyvin rahastetut yhdistykset sekä yksilöt ovat siellä, kuten tässäkin maassa, ahkerasti agiteeranneet sotilasopetuksen välttämättömyyttä jo aluemmissä kouluissa. Näiden vissejä etuilljoita edustavien agitaattorien toimesta on levitetty suuret määrät kirjallisuutta, joissa on selitetty rärkein kuvauksin niitä vaaroja, mitä sellaisella kansakunnalla on, jonka jäsenet eivät jo heti lapsuudesta asti ole totutettu sotilasharjoituksiin ja -kurin. — Samaa on tässä maassa saarnattu, mutta, toivottavasti, ilman asianharrastajain toivomia tuloksia. — Uusi opetuslaki Englannissa myöskin määrää, että kakkien 14 ja 18 ikävuosien välillä olevien lasten on vielä käytävä koulua. Jos heidän on pakko käydä ansiotyössä, on työnantajan järjestettävä heidän työaikansa siten, että he voivat käydä vissit tunnit päivässä koulua. Monipuolinen ja huolellinen voimistelu ja ruumiinharjoitus kouluissa tulee uuden lain mukaan saamaan opetusohjelmassa muamatun sijan.

Venäjän soviettien laatimat avioliittolait.

Kätkän muun parjauksen ohella, mitä kakkien maiden kapitalistiset lehdet, kirjottajat ja puhujat ovat syöttäneet bolshevikisesta Venäjästä ja soviettien hallituksesta, on m. m. kierrellyt sellaisiakin huhuja, että jokainen kahdeksantoista vuotta täyttänyt tyttö on kakkien miesten yhteistä omaisuutta. Tätä inhottavaa valelta on erityisesti levittänyt Mrs. Pankhurst, Louise Bryant, joka on ollut Venäjällä juuri siihen aikaan (viime tammikuulla) kun sovietit laativat sen väärin tulkittu avioliittolain, sanoo olleensa itse läsnä istunnossa, jossa se hyväksyttiin. — "So-

viettiin hyväksymän avioliittolain mukaan hyväksytään ainoastaan soviiliavioliitot. Siviiliavioliitoilla ei tarkoteta 'kirjottamattoman lain' mukaisista avioliittoa, vaan sellaista yhteyttä, joka on vissin lain mukaan solmittu. Venäjällä ei avioliittoon aikovien tarvitse tehdä muuta kuin mennä avioliitto- ja avioerotoimistoon ja antaa nimensä sen kirjoihin. Minäkäänlainen seremonia ei ole välttämätön. Avioero on yhtä helppo ja yksinkertainen. Jos kumpi hyvänsä asianomaisista vannoo, ettei tule toimeen aviokumpallinsa kanssa, ovat molemmat aviopuolisot vapaat toisistaan. Jos perheessä on lapsia, on asia tietysti hiukan monimutkaisempi. Se puolisosta, joka on varakaampi tai muuten kykenevämpi elättämään heitä, tavallisesti joutuu sen tekemään.

"Avioliittoa sukulaisten kanssa ei sallita eikä myöskään sallita moni-avioluutta. Avioliittoon pääsevät jo 18-vuotiaat nuorukaiset ja 16-vuotiaat neitokset.

"Vähän ennen kuin avioliittolaki lopullisesti vahvistettiin, nousi eräs sotilas ja sanoi toivovansa, että hallitukselle jätettäisiin oikeus rajoittaa avioeroa niin, ettei kolmea useampaa myönnetä yhdelle henkilölle. Eräs toinen sotilas vastasi tähän, sanoen: "miksi me, jotka uskomme vapauteen, tahtoisimme määrittellä kuinka monta kertaa kukin voi mennä avioliittoon?" — Ja niin asiasta tehtiin sellainen päätös, joka nyt on voimassa. On ollut mielenkiintoista huomata, että vaikka avioliittoon pääsy ja siitä eroaminen on näin helppoa, ei avioliittotoimisto ole lainkaan ollut tulvillään. Huolimatta Venäjän höllistä avioliittolaista, ei siellä rehota siveettömyys niinkään su-

ressa määrässä kuin monessa muussa maassa. Päinvastoin, siveettömyys on suuresti vähentynyt."

Suffragetit suunnittelevat uutta hyökäystä senaattiin.

Klertokirjeessään kakkille suffrageteille, sanoo naisten puolueen puheenjohtaja, Miss Paul, että suffragetit tulevat menemään senaattiin t. k. 18 p. tarkoituksella saada senaatti hyväksymään naisten äänioikeuslakiehdotuksen. "Meillä on ainoastaan sata päivää aikaa, jolla ajalla senaatti istuu, saada se yksi puuttuva ääni puolellemme", sanoo Miss Paul. "Ja me uskomme sen saavamme, ja silloin on voittomme varma."

Jos suffragetit aikovat kääntää jonkun etelävaltioiden senaattoreista asiansa puoltajaksi, niin taitaapa ottaa lujalle. Etelävaltioiden arvoisat senaattorit ovat aivan peltelemättä sanoneet, että he kannattaisivat naisten äänioikeusasiaa, jos eivät neekerinaitsetkin samalla tulisi saamaan samoja oikeuksia kuin valkoiset naiset. Herroja ei sokaise ainoastaan rotunnakkoluulot, vaan heitä sitoo etelävaltioiden kapitalistien edut, jolta he edustavat. Etelän pelloilla ja tehtaissa työskentelee suuret armeijat neekerinaitset, jotka mahdollisesti eivät möisi ääntänsä sikaarista eli makeisista tai olutlasista kuten miehet usein tekevät tai tuskinpa muutamasta dollaristakaan, vaan ehkä äänestäisivät lakeja, jotka käyntäntönpantuna koskisivat kapitalistien kukkaroon. Jos etelän neekerit olisivat taatusti rauhallisia, niin ehkäpä senaattorit eivät niin pontevasti vaatisi suffragetteja tekemään polkkeusta neekerinaitset nühden. Kate O'Hare ja muutkin työväen agitaattorit ovat vuosikausia tehneet valis-

Kun me naiset toimimme, emme me siinä turhia puhele, me vain toimimme oikein ripeästi.

Silmäillessäni Toverittaren tilaajamäärän alenemista influenssan raivon ja sulkumääräysten aikana, tulin oikein tarkoin ajatelleeksi kuinka erittäin tärkeitä tekijöitä asiamiehet ovat lehtiemme levittämiselle. Kun yleiset kokoukset olivat kielletyt ja yleensä oli vaarallista kulkea-kenenkään asuntoissa, eivät lehtien levittäjät voineet harjottaa asiamiestöintänsä ja seurauksena siitä näkyi olevan, ettei uusia tilauksia Toverittarellekaan lähetetty eikä katkenneita uusittu.

Tuskin olemme kukaan koskaan antaneet lehti- ja kirjallisuusasiamiehilleme sitä tunnustusta, minkä heidän työnsä ansaitsee. He niitä ovat niitä ensimmäisiä sosialistisia agitaattoreita, jotka kulkien talosta taloon kylvävät sosialismin siementä väittelyjen ja kirjallisuuden levittämisen kautta. Heidän työnsä ei loista huomattavana ja suurena, mutta se on usein juuri heidän hiljaisen, persoonakohtaisen työnsä vaikutuksesta kun monet jyrkemmatkin sosialismin vastustajat tulevat riveihimme. Lehti- ja kirjallisuusasiamiehemme ja -naisemme ovat liikkeemme etuvartiotaistiljoita; he tekevät työtä itsensä vihollisen leirissä ja he saavat olla aina taistelun ensi tulossa.

Eikä asiamiestemme tehtävä

vielä rajoitu työhön vihollistemme keskuudessa; heillä on välttämättömiä tehtäviä omien riviemme keskuudessakin. He ovat niinkuin kirkossa ennen vanhaan unilukkarit; heidän täytyy vanhoja veteranejakin usein tuupata kylkeen että: "Hei, lehtesi tilaus katkeaa! Usitko sen?" Ilman näiden "unilukkarien" nyökkäystä eivät monetkaan muistaisi lehtensä tilausta uusia, ennenkuin sitten vasta kun se olisi jo lakannut. Siis asiamiesten valppaudesta ja toimeliaisuudesta riippuu lehtiemme leviäminen meidänkin valvutuneiden sosialistien keskuudessa.

Toivotan kaikille Toverittaren ahkerille asiamiehille hauskaa joulua ja samalla toivon, että he toimivat niin ahkerasti, että Toverittaren tilaajamäärä nousisi 200:lla uudella tilaajalla viikossa, sensijaan, että se koohaa 100:lla, kuten se nykyään näkyy tekevän. Teistä, toverit, riippuu hyvin suuresti kuinka pian Toverittaren tilaajamäärä nousee tuohon kauan toivottuun 10,000:een.

Nyt kun on kiihkein joululahjain osto-aika, voisivat Toverittaren levittäjät innostaa sosialistinaisia ja -miehiä tilaamaan Toveritarta joululahjaksi vanhoillisille tuttavilleen. Parempaa joululahjaa eivät he voisi antaa, kun joka viikkosen agitaattorin, joka väkisinikin kylväisi aatteemme siemeniä vuoden talossa käyttäen, vaikka kuinka kiviseen maaperään. — Susanna.